Euroopa Parlament
2014-2019

Istungidokument

B8-1253/2016

21.11.2016

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

olukorra kohta Süürias
(2016/2933(RSP))

Victor Boştinaru, Clara Eugenia Aguilera García, Nikos Androulakis, Maria Arena, Zigmantas Balčytis, Hugues Bayet, Brando Benifei, José Blanco López, Vilija Blinkevičiūtė, Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Nicola Caputo, Andrea Cozzolino, Andi Cristea, Viorica Dăncilă, Monika Flašíková Beňová, Doru-Claudian Frunzulică, Neena Gill, Michela Giuffrida, Sergio Gutiérrez Prieto, Eva Kaili, Miapetra Kumpula-Natri, Krystyna Łybacka, Alessia Maria Mosca, Victor Negrescu, Vincent Peillon, Pina Picierno, Kati Piri, Miroslav Poche, Liliana Rodrigues, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Daciana Octavia Sârbu, Siôn Simon, Tibor Szanyi, Claudia Țapardel, Elena Valenciano, Julie Ward, Carlos Zorrinho, Knut Fleckenstein, Andrejs Mamikins
fraktsiooni S&D nimel

B8-1253/2016

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Süürias
(2016/2933(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse ÜRO põhikirja,

– võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone ISISe/Daeshi ja Jabhat Fatah al Shami kohta ning konflikti kohta Süüria Araabia Vabariigis, eelkõige resolutsioone 2118 (2013), 2139 (2014), 2165 (2014), 2191 (2014), 2199 (2015), 2254 (2015), 2258 (2015) ja 2268 (2016),

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Süüria kohta, sh 6. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni[1],

– võttes arvesse nõukogu 17. oktoobri 2016. aasta järeldusi,

– võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 20. oktoobri 2016. aasta järeldusi välissuhete kohta,

– võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini 17. novembri 2016. aasta avaldust Venemaa ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohta,

– võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,

A. arvestades, et lahingud Süürias jätkuvad endise hooga ning humanitaarolukord on veelgi halvenenud; arvestades, et Aleppo idaosa ja muude sisse piiratud linnade (nt mässuliste valduses oleva Zabadani ning valitsuse kontrolli all olevate Idlibi provintsi külade Kefraya ja Foua) elanikud kannatavad peamiste toiduainete ja meditisiinitarvete tõsise nappuse all;

B. arvestades, et kõik konfliktiosalised on toime pannud rahvusvahelise inimõigustealase ja humanitaarõiguse raskeid rikkumisi, muu hulgas kasutanud valimatult relvi, süüte-, tünni- ja punkrite purustamiseks mõeldud pomme tsiviilpiirkondades ning aineid, mis on määratletud keemiarelvadena keemiarelvade väljatöötamise, tootmise, varumise ja kasutamise keelustamise ning nende hävitamise konventsioonis; arvestades, et ettevaatuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid ei ole järgitud; arvestades, et tahtlikult on võetud sihikule tsiviilpiirkondi, koole, haiglaid, humanitaartöötajaid ja põgenikelaagreid; arvestades, et sõjakuriteod ja inimsusevastased kuriteod ei tohi jääda karistuseta;

C. arvestades, et maailm on olnud korduvalt šokeeritud ISISe/Daeshi ja muude džihaadi rühmitiste poolt toime pandud hirmutegudest, mille hulka kuuluvad jõhkrad hukkamised, kohutav seksuaalne vägivald, röövimised, piinamine, sunniviisiline usuvahetus ning naiste ja tütarlaste orjastamine; arvestades, et lapsi on värvatud ja kasutatud terrorirünnakutes; arvestades, et praegu ISISe/Daeshi kontrolli all olevate

[1] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0382.

alade elanikkonna heaolu ning nende võimalik kasutamine inimkilbina vabastamiskampaania käigus valmistab tõsist muret;

D. arvestades, et kõik relvajõud, sh Venemaa ja muud õhurünnakutes osalevad relvajõud, peavad täielikult kinni pidama rahvusvahelisest humanitaarõigusest ega tohi võtta sihtmärgiks tsiviilisikuid ja olulist tsiviiltaristut;

E. arvestades, et Süüria on Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi allkirjastanud, kuid ei ole seda ratifitseerinud; arvestades, et ÜRO peasekretär Ban Ki-moon on korduvalt nõudnud, et ÜRO Julgeolekunõukogu annaks Süüria olukorra Rahvusvahelise Kriminaalkohtu käsitleda; arvestades, et Venemaa ja Hiina blokeerivad kõiki samme vastutuse kehtestamiseks Süürias, vetostades kõik ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonid, mis annaksid kohtule mandaadi uurida kohutavaid kuritegusid, mis on Süüria konflikti käigus toime pandud; arvestades, et vastutuse puudumine sünnitab uusi hirmutegusid ning suurendab ohvrite kannatusi;

1. väljendab taas kord sügavat muret Süürias jätkuvate lahingute ja halveneva humanitaarolukorra pärast; mõistab hukka humanitaarabi kättetoimetamise takistamise; rõhutab, et elanikkonna tahtlik näljutamine on rahvusvahelise humanitaarõigusega keelatud; nõuab, et kõik osapooled tagaksid humanitaarabi jõudmise kõikide abivajajateni kõikjal Süürias ning võimaldaksid kohe inimeste meditsiinilist evakueerimist Aleppo idaosast ja muudelt ümber piiratud aladelt;

2. mõistab teravalt hukka hirmuteod ning ulatuslikud inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumised, mida on toime pannud Venemaa toetatavad Assadi väed ning Iraani toetatavad võitlejad, samuti inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumised, mida on toime pannud valitsusvälised relvastatud rühmitised, eelkõige ISIS/Daesh, Jabhat Fatah al Shami ja muud džihaadi rühmitised;

3. tunneb samuti muret sure hulga rakettide pärast, mida relvastatud opositsioonirühmitised on viimastel päevadel Aleppo lääneosa suunas valimatult tulistanud, ja seetõttu hukkunud tsiviilelanike pärast, korrates samal ajal, et tunneb muret olukorra pärast Aleppo idaosas ning mõistab hukka Assadi režiimi ja Venemaa poolt viimastel nädalatel tehtud suured õhurünnakud; rõhutab, et kõik osapooled peavad olema võimalikult tähelepanelikud ja võtma kõik asjakohased meetmed, et kaitsta tsiviilelanikke, olenemata nende etnilisest identiteedist või usutunnistusest;

4. nõuab, et EL ja liikmesriigid toetaksid aktiivselt Aleppo sündmuste uurimist, milleks ÜRO Inimõiguste Nõukogu andis 2016. aasta oktoobris mandaadi ning mida viib läbi Süüria küsimustega tegelev rahvusvahelise uurimiskomisjon, eesmärgiga teha kindlaks kõik isikud, kes vastutavad rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumise eest Aleppos, eelkõige kohutavate rünnakute eest tsiviiltaristu, koolide ja haiglate vastu;

5. on kindlalt veendunud, et sellele konfliktile ei saa olla sõjalist lahendust; nõuab vaenutegevuse viivitamatut lõpetamist ja püsivat relvarahu, mis sillutab teed läbirääkimiste jätkamisele riigi poliitilise reformi üle; tunneb muret selle pärast, et Venemaa tugevdab jõuliselt oma laevastikku Vahemere idaosas ning on uuesti alustanud ulatuslikke õhurünnakuid, mis võib kaasa tuua Aleppo idaosa vastu suunatud rünnakute ägenemise; nõuab, et kõik suuremad globaalsed ja piirkondlikud jõud mõjutaksid Süüria valitsust ja opositsiooni, et lõpetada kodusõda, luua tingimused

rahuprotsessi taaskäivitamiseks, leppida kokku usalduse taastamise meetmetes ning tagada kiire, takistamatu ja turvaline humanitaarjuurdepääs;

6. väljendab heameelt komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini hiljutiste diplomaatiliste algatuste üle, mille eesmärk on tuua konfliktiosalised uuesti läbirääkimiste laua taha ning käivitada uuesti poliitiline protsess Genfis, ning toetab neid algatusi täielikult; võtab huviga teadmiseks piirkondlikud kõnelused, mida Mogherini pidas Iraani ja Saudi Araabiaga, ning on seisukohal, et tema tegevus annab lisaväärtust ja olulise täienduse ÜRO eriesindaja Staffan de Mistura jõupingutustele; rõhutab rolli, mida EL võib konfliktijärgses ülesehitus- ja lepitusprotsessis mängida; kordab, et toetab täielikult ELi jätkuvat humanitaaralgatust Aleppo jaoks, ning nõuab, et kõik osapooled aitaksid seda ellu viia;

7. nõuab, et kõik osapooled astuksid kõik vajalikud sammud, et tagada kõigi Süürias humanitaarabi andmisega tegelevate isikute ohutus ja julgeolek; tuletab meelde, et tahtlik rünnak humanitaartöötajate vastu on sõjakuritegu; nõuab kõikide vahejuhtumite sõltumatut uurimist ning loodab, et süüdlased võetakse vastutusele;

8. ühineb jõulise üleskutsega, mille tegi UNICEFi esindaja Süürias pärast arvukaid rünnakuid koolide ja muude haridusasutuste vastu ning milles nõuti, et kõik konfliktiosalised ning need, kes konfliktiosaliste üle mõju omavad, seaksid laste kaitsmise esikohale ning täidaksid oma kohustusi rahvusvahelise humanitaarõiguse alusel;

9. tunneb muret väidete pärast, et konfliktiosalised kasutavad jätkuvalt aineid, mis on määratletud keemiarelvadena keemiarelvade väljatöötamise, tootmise, varumise ja kasutamise keelustamise ning nende hävitamise konventsioonis; nõuab tungivalt, et keemiarelvade kasutamise eest vastutavad isikud vastutusele võetaks; toetab ÜRO Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPWC) ühise uurimismehhanismi mandaadi pikendamist, et teha kindlaks Süürias keemiarelvade kasutamise eest vastutavad isikud;

10. rõhutab vajadust tagada vastutus inimõiguste ning rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumiste eest; on seisukohal, et sõjakuritegude ja inimsusevastaste kuritegude eest vastutamise küsimust ei tohiks politiseerida; on seisukohal, et kohustus järgida rahvusvahelist humanitaarõigust kõikides olukordades puudutab kõiki konfliktiosalisi; on seisukohal, et selliste kuritegude toimepanijad peavad mõistma, et varem või hiljem tuuakse nad kohtu ette;

11. rõhutab, et vajadus kaitsta tsiviilelanikke kõikjal Süürias on mis tahes poliitilise protsessi jaoks keskse tähtsusega; nõuab, et EL ja liikmesriigid tagaksid, et kõikide isikute üle, kes vastutavad rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja humanitaarõiguse rikkumise eest, mõistetaks kohut sobivate erapooletute rahvusvaheliste kriminaalõiguse mehhanismide abil või riiklikes kohtutes vastavalt üldkehtiva jurisdiktsiooni põhimõttele; väljendab heameelt esimeste sellele põhimõttele tuginevate uurimiste üle, mis toimuvad Saksamaal, Prantsusmaal ja Rootsis, et mõista kohut sõjakurjategijate üle, kes elavad nüüd Euroopas, ning kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ning komisjoni üles koostama suunised selle põhimõtte rakendamiseks ka teiste liikmesriikide poolt; kordab, et toetab Süüria juhtumi Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule käsitlemiseks andmist, kuid arvestades asjaolu, et

ÜRO Julgeolekunõukogu ei suuda selles küsimuses otsust langetada, kordab oma üleskutset, et EL ja liikmesriigid juhiksid ÜRO Peaassamblee raames jõupingutusi Süüria sõjakuritegude eriraportööri ametisse määramiseks ning kaaluksid Süüria sõjakuritegude kohtu idee edasi arendamist kõikide nende ÜRO liikmesriikide osalemisel ja toetusel, kes pooldavad rahvusvahelist õigust; rõhutab, et kui konflikt on lõppenud, on leppimise saavutamiseks väga tähtis Süüria keskne roll selles protsessis;

12. mõistab hukka Venemaa presidendi Vladimir Putini otsuse loobuda Rahvusvahelise Kriminaalkohtu töös osalemisest, märkides samal ajal, et Venemaa Föderatsioon ei ole tegelikult kunagi ratifitseerinud Rooma statuuti ning et selle otsuse ajastus kahjustab riigi usaldusväärsust ning annab alust järeldusteks selle kohta, kuivõrd on riik pühendunud rahvusvahelisele õigusele;

13. väljendab muret inimeste ebaseadusliku kinnipidamise, piinamise, väärkohtlemise, kadunuks jääma sundimise ja tapmise pärast valitsuse vanglates ning välisriikide toetatavate relvarühmitiste salajastes kinnipidamiskeskustes; palub neid kinnipidamiskeskusi haldavatel Süüria ametivõimudel lõpetada kõik hukkamised ja ebainimlik kohtlemine ning tagada ÜRO-le või mis tahes muule neutraalsele osapoolele – nt Rahvusvahelisele Punase Risti Komiteele – viivitamata juurdepääs kõikidele kõnealustele asutustele, et nad saaksid olukorda jälgida ning kinnipeetavate peredele teavet anda ja neid toetada;

14. väljendab heameelt Süüria ning riigis tsiviilelanikkonna represseerimise eest vastutust jagavate isikute vastu suunatud ELi piiravate meetmete läbivaatamise üle; rõhutab, et EL peaks kaaluma kõiki võimalusi, et kõikide süüdlaste poolt toime pandud kohutavate inimõiguste rikkumistega kaasneksid tagajärjed, kui julmused ja humanitaarõiguse räige rikkumine jätkub;

15. rõhutab, kui tähtis on tulemuslikult tõkestada ISISe/Daeshi juurdepääs rahastamisele, pidada kinni välisvõitlejad ning lõpetada relvatarned džihaadi rühmitistele; palub Süüria opositsioonil end sellistest äärmusrühmitistest ja nende ideoloogiast selgelt taandada; tuletab meelde, et jõupingutused tuleks suunata ISISe/Daeshi ja muude ÜRO nimetatud terrorirühmitiste alistamisele;

16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, ELi liikmesriikide valitsusele ja parlamentidele, ÜRO-le, rahvusvahelise Süüria toetamise rühma liikmetele ning kõikidele konfliktiosalistele.